

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXXI.

ČÍSLO 6

JÚN 2023

Pod' za mnou

Necpalské hody - Pút' do Krakova - Letný režim omší - Tváre mesta
Piaristická nadácia - Generálna spoveď - Stvorení pre nebo - Krížovka

Prvé sväté prijímanie, piaristi - 7. mája 2023 (45 detí), Zapotôčky - 21. mája 2023 (31 detí)

Tón vteleného Slova

Pred vstupom do seminára nás testovali, či máme hudobný sluch, či vieme spievať. Na prijímačkách bol obávaný liturgista, profesor Vojtech Boháč (+), ktorý zavelil: „*Opakujte po mne!*“ A udal tón. Čakal na to, ako sa chytíme.

Už prvé uchytenie je dôležité, lebo ovplyvňuje celú skladbu. Keďže u nás, gréckokatolíkov, sa spieva skoro všetko a ten spev je akoby dialóg medzi kňazom a ľudom, musíme vedieť naviazať na počutý tón. Keď má gréckokatolícky kňaz hudobný „nesluch“ a nevie spievať, je to trpké a rozpačité počúvať.

„Opakujte po mne!“ profesora Boháča bolo ako tá Kristova často vyslovaná výzva: „*Pod' za mnou!*“ (Mt 8,22; Mt 9,9; Mk 2,14; Lk 5,27; Jn 1,43; Jn 21,19.22; Sk 12,8). Už prvý krok - ísť za Kristom - je veľmi dôležitý, inak celá Velpieseň vyznieva rozpačito a trpké pre tých, ktorí sú poslucháčmi (1Kor 4,9).

Často ľudom kladiem otázku: „Čím sa začala naša spása?“ V kontexte tohto úvodníka by som ju pozmenil na verziu: „Akým tónom sa začína Kristova melódia?“ V odpovediach počujem skôr klimaxy (vyvrcholenia) jeho melódie - ukrižovaním, vzkriesením... Ja ale znova kladiem otázku: „Nie, to nie. Čo ako prvé ‚zaznelo‘ v tom veľkolepom majstrovskom diele našej spásy?“ Apoštol Pavol, muž, ktorý získal absolútny sluch (Gal 2,20), to nádherne zapísal do nôt svojho Listu Filipanom: „*Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš: On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržiaval sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu,... Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži.*“ (Flp 2, 5 - 8)

Tam sa začala naša spása - neobsiahnuteľný nekonečný všemocný Boh v osobe Syna sa umenšil, uponížil, stal sa sluhom, poslušným až na smrť. Začiatok jeho melódie sa začína tým najkrajším tónom ťahajúcim sa celou jeho piesňou, tónom pokory - umenšenia sa. Stal sa maličkým

- a skúsme to povedať až výkrikovo-naturálne - stal sa zhlukom buniek nového človeka v lone svojej matky, Panny Márie. „*Slovo sa telom stalo.*“ (Jn 1,14) Vyrušilo vás takéto vyjadrenie? Počujete ten tón? Počujete začiatok tej majstrovskej melódie? Mne to vyráža dych. A Kristus hovorí: „*Pod' za mnou. Opakuj po mne. Staň sa malým a posledným.*“

Nech nás tu diabol neláka Nikodémovou reakciou: „*Ako sa môže človek narodiť, keď je už starý?*“ (Jn 3,4).

Nikdy nebudeme vedieť prespievať Kristovu Pieseň piesní, keď nám ujde počiatočný tón vteleného Slova - umenšenie sa, zrieknutie sa svojej dôležitosti, pohrdanie svetskou slávou, zriekanie sa seba samého, uponíženie sa.

No a tak za seba poviem, že každý deň, každá chvíľa je pre mňa ako „prijímačky do seminára“, kde v komisii sedí Kristus s celým nebeským zborom svätých (s oslávenou Cirkvou). A ja len žasnem nad ich trpezlivosťou s mojím hudobným „nesluchom“. Stále čakajú, či sa chytím na ich úvodný tón.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Návšteva v seminári

V sobotu 29. apríla sme sa my, miništranti, spolu s pánom kaplánom Pavlom Škovránkom zúčastnili na Dni otvorených dverí Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre.

Ráno sme nasadli do dvoch áut a vyrazili sme na výlet. Vyšli sme hore až ku katedrále, kde nás už čakal bohoslovec Peter. Vstúpili sme dovnútra a onemeli sme od úžasu pri pohľade na krásu kostola.

Potom sme sa obliekli do miništrantského oblečenia a išli sme slúžiť k oltáru. Super bolo, že počas svätej omše nás, prievádzskych miništrantov, bohoslovci zapojili do liturgie.

Po omši bolo slávnostné otvorenie programu Dňa otvorených dverí. Absolvovali sme prehliadku kňazského seminára. Sprevádzal nás počas nej jeden z bohoslovcov. Videli sme kaplnky, ktoré

využívajú seminaristi, redakciu časopisu Gorazd, konferenčnú miestnosť, učebne, študijné priestory a iné. Potom sme spoločne išli na chutný obed do seminárnej jedálne.

Po tomto obede sme nasadli do áut a išli sme na chutný obed číslo dva, na ktorý nás pozval pán kaplán. Odtiaľ sme sa presunuli späť do Prievidze na našu mládežnícku svätú omšu, na ktorú sme sa už veľmi tešili. Všetci sme si tento výlet užili.

Text: Lukáš Detko
Foto: Michal Jánošík

Necpalské hody sa spojili so stavaním mája

Nedeľa Dobrého pastiera, tradičný deň necpalských hodov, padli tento rok na posledný aprílový deň. Jedna tradícia sa tak spojila aj s druhou a doobedňajšiu svätú omšu vystriedalo popoludňajšie chystanie sa na stavenie mája.

Duchovný program necpalských hodov sa začal procesiou od kríža pri Rajčuli k necpalskej kaplnke. Zhromaždení veriaci si v sprievode dychovej hudby kráčajúc zaspievali pár mariánskych piesní. Hodovú sv. omšu slúžil pán farár Jozef

Repko. Dobrého pastiera prirovnal v homílii k starostlivému rodičovi, ktorý nedovolí brať svoju dieťaťu do ruky nôž, aby si neublížilo. Podobne sa dobrý Boh stará aj o nás.

Popoludní sa Necpaľania mohli zhromaž-

diť na tzv. „starej ceste“, kde im do tanca či na počúvanie vyhrávala hudobná skupina Polianočka. Tá potom so speváckou skupinou Dúbrava sprevádzala i podvečerné stavenie mája pri nepochopiteľnej kaplnke.

Slávnostný deň bol ukončený majálesom v nepochopiteľnom kultúrnom dome.

Text: Petra Humajová

Foto: Štefan Kollár

Do Krakova prišli tisícky pútnikov

Po dlhšej odmlke pandemických rokov sa dňa 6. mája 2023 konečne uskutočnila v Sanktuáriu Božieho milosrdenstva v Krakove - Lagiewnikoch rozhlasová púť Rádia Lumen. Podľa poľských organizátorov prišlo 6. mája 2023 na 16. rozhlasovú púť Rádia Lumen do Krakova okolo 10-tisíc slovenských pútnikov. Ctiteľia Božieho milosrdenstva sa zišli na mieste, kde žila a zomrela apoštolka Božieho milosrdenstva sv. sestra Faustína, aby vyprosili požehnanie, radosť, posilnenie ducha a nádej sebe, svojim rodinám aj priateľom.

Z Prievidze vyrazil autobus s pútnikmi z farností Prievidza - mesto, Prievidza - Zapotôčky a Handlová. Keďže nebol úplne plný, podľa výzvy Rádia Lumen ponúkla aj Prievidza voľné miesta v autobuse ďalším pútnikom, a tak sme po ceste rozšírili okruh domácich o pútnikov z Nedožier-Brezian, Nitrianskeho Pravna a o Martinčanov i Žilinčanov. Po vyše štyroch hodinách cesty sa účastníkom podarilo prekročiť hranice a prísť na juh Krakova do Lagiewnikov, kde sa nachádza v objekte kláštora Kongregácie sestier Matky Božieho Milosrdenstva Sanktuárium Božieho milosrdenstva. Postupne sa rodina ctiteľov zbierala na toto sväté

miesto, aby modlitbou slávnostného ruženca, svätou omšou či korunkou Božieho milosrdenstva chválila Boha.

Hlavný celebrant sv. omše Mons. Jozef Halčko, bratislavský pomocný biskup, poukázal na tému púte „V zablatených topánkach do neba“ príbehom o dvoch chlapcoch, ktorí bežali do školy v zablatených teniskách. Jeden z chlapcov, ktorý si nečistil topánky pravidelne, nevládla dobre bežať kvôli záťaži blata na topánkach. Aj nám sa takto lepí na topánky blato hriechu. Je dôležité, aby sme ho čistili pravidelne. A nielen čistili blato hriechu, ale keď zažijeme hlboké milosrdenstvo odpustenia, aby sme ho posunuli

aj ďalej svojmu okoliu. Je dôležité nie o toto milosrdenstvo prosiť, ale zaň aj ďakovať a sprostredkovať ho ďalej.

V kázni tiež otec biskup spomenul relikviu vystavenú v neďalekom Sanktuáriu sv. Jána Pavla II., ktorá berie dych. Ide o zakrvavenú bielu reverendu, relikviu, ktorá pripomína nielen moment veľkej nenávisťi atentátnika, ale hlavne významné slová milosrdenstva, ktoré vyslovil pápež vo chvíľach najväčšej bolesti bezprostredne po atentáte, keď sa modlil za páchatelľa a vyjadril slová hlbokého odpustenia. Postrelený Ján Pavol II. bol slobodný od hriechu a plný odpustenia.

Otec biskup vyzýval veriacich byť milosrdnými v každodenných vzťahoch a prežívať denne Božie milosrdenstvo tak, ako ho vidíme na milostivom obraze Božieho milosrdenstva v kaplnke v Lagiewnikoch. Z Ježišovho srdca vidíme vytrysknúť lúče milosrdenstva. Nie je to len obraz, ide o naliehavú realitu, kde Božie milosrdenstvo premieňa hriešnika na očisteného človeka a naplňa nás Božím pokojom.

Naše srdce a Božie srdce sú v živom kontakte od momentu pokrstenia. Otec biskup vyzval všetkých, aby sme boli vdachi za túto možnosť byť v živom kontakte s Božím srdcom.

Po svätej omši mali pútnici možnosť navštíviť Sanktuárium sv. Jána Pavla II. a vidieť spomínanú relikviu - reverendu z dňa atentátu na Jána Pavla II.. Uctiť si mohli aj milostivý obraz Božieho milosrdenstva či relikviu sv. sestry Faustíny. Mali tiež možnosť navštíviť celú sv. Faustíny v starej budove kláštora a novú baziliku Božieho milosrdenstva, v ktorej majú Slováci svoju kaplnku.

Radost a pokoj z tejto púte nám nesakozilo ani sychravé počasie v druhej polovici dňa. Na záver sa s každou skupinou pútnikov osobitne a vtipne rozlúčila pútnička pani Ľudmila so želaním, aby sme sa o rok znova stretli na rozhlasovej púti Rádia Lumen.

Text a foto: pútnička Martina

Modlitba o vyprosenie milostí na príhovor svätej sestry Faustíny

Ó Ježišu, ktorý si svätú Faustínu učinil veľkou ctiteľkou Tvojho nesmierneho milosrdenstva, ráč mi na jej príhovor, ak je to v zhode s Tvojou najsvätejšou vôľou, udeliť milosť ..., o ktorú Ťa prosím. Ja, hriešny, nie som hoden Tvojho milosrdenstva, ale vzhliadni na ducha obety a zasvätenia Sestry Faustíny a odmeň jej cnosť vyslyšením prosieb, ktoré Ti na jej príhovor s dôverou prinášam.

Otče náš..., Zdravas Mária..., Sláva Otcu... Svätá sestra Faustína - oroduj za nás.

Dovolenka a odpočinok - súčasť piateho Božieho prikázania

O pár týždňov začínajú prázdniny a tým aj hlavné dovolenkové obdobie v celej našej krajine. Na základe tejto skutočnosti sme sa rozhodli v kostoloch našej farnosti upraviť slávenie sv. omši podľa nižšie zverejnenej tabuľky.

K takémuto rozhodnutiu nás vedie skutočnosť, že aj my, kňazi, sa potrebujeme zregenerovať a odpočinúť si. Zároveň nás k tomu vyzývajú aj predpisy Kódexu cirkevného práva, ktoré stanovujú, že klerikom patrí, aby každoročne mali náležitý a dostatočný čas na dovolenku, ktorý je stanovený univerzálnym alebo partikulárnym právom (porov. Kán. 283; § 2).

Zároveň iný kánon stanovuje, že diecézny biskup má stanoviť normy, ktorými sa počas neprítomnosti farára má zabezpečiť starostlivosť o farnosť pomocou kňaza, povereného náležitými splnomocneniami (porov. Kán. 533 § 3). V našej farnosti je na základe týchto usmernení potrebné zabezpečiť základné fungovanie farnosti, ktoré bude zabezpečovať jeden z kňazov farnosti, v prípade piaristov jeden z pátrov piaristov. Aby sme to dokázali naplniť, rozhodli sme sa

upraviť celebrovanie sv. omši v takom rozsahu, aby to jeden kňaz v každom kostole zvládol a mohol zabezpečiť základné vysluhovanie sviatosti a svätenín počas dovoleniek.

Veríme, že tieto zmeny prijmete s porozumením a ústretovosťou, aby sa naplnilo aj želanie otca biskupa, ktorý nám každoročne na začiatku prázdnin želá a vyprosuje pokojnú a krásnu dovolenku a dodáva aj nasledujúce slová: „Nech vám Všemohúci pomôže tak zregenerovať svoje sily, aby ste mohli ešte dlho radostne a vytrvalo slúžiť nášmu Pánovi v jeho pozemskej vinici - Cirkvi“.

Preto vás úprimne prosíme o modlitby, aby nám tento čas poslužil k pookriatiu a mohli sme sa opäť zregenerovaní vrátiť a slúžiť vám aj naďalej s radosťou a vytrvalosťou.

Za všetkých kňazov a pátrov fungujúcich vo farnosti

Jozef Repko, farár

Sväté omše v Prievidzi - letný režim

Kostol	Pondelok až piatok	Sobota	Nedeľa a prikázany sviatok v deň voľna	Prikázaný sviatok v pracovný deň	Prvopiatkový týždeň Po - Pia 31.7. - 4.8.
Farský Kostol sv. Bartolomeja Prievidza - mesto www.farapd.sk	06:30	06:00 16:30	07:30 09:00 10:30 18:00	06:00 12:00 16:30	06:30 12:00 16:30
Kostol Najsvätejšej Trojice Kláštôr piaristov www.piaristi.sk	18:30	07:30 18:30	07:00 09:30 11:00	06:30 18:30	18:30
Kostol Nanebovz- tia Panny Márie cintorín	Pohreby Grkat: podľa aktuálnych oznamov	Grkat: podľa aktuálnych oznamov	09:00 rím. kat. 10:30 gr. kat.	17:00 Grkat: podľa aktuálnych oznamov	
Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux Zapotôčky, www.zapotocky.sk	17:30	17:30	08:00 10:00 19:00	07:00 17:30 19:00	ako počas bežného týždňa

Trojica ocenených je spojená s piaristickou školou

Na slávnostnom podujatí Tváre mesta vo štvrtok 11. mája 2022 odovzdala prievdzská samospráva mestské ocenenia Prievdzský anjel aj trom osobnostiam spätým s Piaristickou spojenou školou F. Hanáka v Prievdzi.

Iveta Luermannová si Prievdzského anjela prevzala za dlhoročné vedenie spevokolu Rosnička a systematickú prácu s deťmi a mládežou. V speváckom zbore Rosnička pri piaristickej škole pôsobila od jeho vzniku v roku 1996 až do roku 2022, čiže nepretržitých 26 rokov.

Prievdzského anjela udelili aj pedagógovi Petrovi Chovancovi za dlhoročnú pedagogickú činnosť a systematickú prácu s mládežou. Na piaristickej strednej odbornej škole bol pri zrode študijných odborov grafik digitálnych médií a multimédií a ich etablovaní sa na trhu.

Mestské ocenenie Prievdzský anjel si prevzala tiež bývalá riaditeľka piaristickej školy Vilma Dušičková. Dostala ho za zásluhy o rozvoj záujmovej umeleckej činnosti

Zľava Peter Chovanec s manželkou a Iveta Luermannová s manželom.

a uchovávanie kultúrneho dedičstva. Už 35 rokov vedie spevácku skupinu Hrádok v mestskej časti Hradec.

Alojz Vlčko

Prievdzské drobné sakrálné objekty - III. časť

Každý sakrálny objekt má svoj vlastný príbeh. Pri niektorých sa zdá byť takýto príbeh možno obyčajný. Ľudia v minulosti niečo vytvorili, postavili a tento objekt stojí dodnes. Príbehy iných však so sebou nesú často až dobrodružné okolnosti. A práve takýmto sakrálnym objektom je socha prievdzskej sv. Anny. Hoci bol jej príbeh opísaný v minulom čísle, pridávame k nemu ešte ďalšie zaujímavé informácie.

V pamäti starších Prievdžanov sa uchoval dávny názov lánu „Za svatú Annu“. Toto pole ležalo na južnom okraji mesta za kamennou sochou svätej, zobrazujúcej sv. Annu vyučujúcu Pannu Máriu. Desaťročia stála socha medzi dvomi lipami pri zaniknutej ceste medzi dnešnou železničnou traťou a starou Košovskou cestou. Pôvodná poľná cesta, po ktorej sa chodilo nielen do poľa, ale pravdepodobne spájala Prievdz s Košom, zanikla v druhej polovici 20. storočia.

Osudy sochy

Socha bola kultovým objektom slúžiacim ako miesto zastavenia sa a modlitby. Práve podľa nej dostal názov chotár v jej blízkosti „Za svatú Annu“. Sochu dal

údajne postaviť člen rodu Polereckých, najskôr Valent Polerecký, prievdzský richtár. Na soche je totiž z vytesaných písmen zachované slovo Polerezki.

V mapách je socha zaznačená až koncom 19. storočia, čo však nevyklučuje, že vznikla skôr. Približne v 70. rokoch 20. storočia bol stĺp so sochou násilne zvalený, spílené boli i mohutné lipy, ktoré poskytovali ochranu pútnikom a tým, ktorí pracovali na poli. Po rokoch však lipy ožili novými výhonkami a upozorňovali na výnimočné miesto.

Príbeh záchrany

8. apríla 2007 našiel Erik Kližan z neskôr založeného Klubu priateľov histórie Prievdze pri zotatých lipách torzá architektonických

častí a sochy. Tri časti stĺpa trčali zo zeme, časť sochy tiež. Doslova rukami spolu s bratom vyhrabávali to, čo sa dalo. Týmto dňom sa začal dva a polročný proces záchranu a opätovnej inštalácie vzácnej sochy.

V októbri 2008 pedagógovia a poslucháči Katedry reštaurovania Vysokkej školy výtvarných umení v Bratislave pozbierali a odkopali torzá sochy i stĺpu a previezli ich na reštaurovanie do ateliérov. Budúci reštaurátor Mgr. Ivan Pilný dostal úlohu zreštaurovať torzo originálu sochy a vytvoriť rekonštrukciu, ktorá sa mohla vrátiť do života mesta. Úlohou reštaurátora bolo vytvoriť chýbajúcu hlavu sv. Anny, Panny Márie, častí hrudníka a rúk.

22. novembra 2009 bola nakoniec na severnej strane od farského kostola požehnaná Mons. Rudolfom Balážom rekonštruovaná socha sv. Anny, ktorá tu stojí do dnešných dní a pripomína okoloidúcim nezabudnutý chotár „Za svätú Annu“.

Zoznam tých, ktorí sa akokoľvek pričínili o záchranu a návrat sochy do ulíc Prievidze, by bol dlhý. Preto uvádzame aspoň niektorých: Ing. Erik Kližan, Ján Sabo, doc. akad. soch. Jaroslav Kuba, Mgr. art. Ivan Pilný, Barbora Matáková, Mesto Prievidza, Mgr. Martin Dado.

Spracoval: Pavol Schmidt

1. Pôvodné miesto, kde socha stála: Historická mapa 3. vojenského mapovania z r. 1882. Zdroj: <http://nipi.sazp.sk/arcgis/services/nipi/rasters/MapServer/WMS-Server>
2. Socha po vykopaní: archív Klubu priateľov histórie Prievidze
3. Socha počas reštaurovania, Barbora Matáková

Zdroje:

MATÁKOVÁ, Barbora. Svätá Anna v pamiatkach Prievidze. Prievidzský občasník, 2007, roč. 4, č. 4, s. 5, 8; MATÁKOVÁ, Barbora - SABO, Ján. Nález a záchrana sochy sv. Anny. Prievidzský občasník, 2010, roč. 7, č. 1, s. 25-27; MATÁKOVÁ, Barbora. Reštaurovanie sochy sv. Anny. Prievidzský občasník, 2010, roč. 7, č. 2, s. 18.-20; MATÁKOVÁ, Barbora. Drobné sakrálné objekty v krajine Hornej Nitry. Dizertačná práca. 2011; Osobná výpoveď Erika Kližana.

Dialóg diakona a kňaza ako obraz Zvestovania

„Podľa zvyku starých Rimanov musel byť novozvolený imperátor (cisár) nesený medzi ľud v sprievode vojenských légii na štíte, zakrytý množstvom kopijí sklonených nad ním a zoradených v tvare kríža.“

Takýmto historickým exkurzom by som sa chcel ešte kratučko vrátiť k Veľkému vchodu - keď kňaz prenáša obetné dary na oltár (chlieb na diskose a víno v čaši) - a k Cherubínskej piesni.

Ruský spisovateľ N.V. Gogol' takýmto obrazom popisuje pôvod prenášania darov na diskose (na štíte). Píše: „Cherubínsky hymnus zložil sám cisár, ktorý vo všetkej svojej nádhere padol na prach pred nadpozemskou nádherou Kráľa kráľov neseného na štíte, sprevádzaného kopijami šikov cherubínov a nebeských síl. V prvých dobách sa cisári sami pokorne stavali do radu s kňazmi pri vynášaní svätého chleba.“ Preto je v našej východnej liturgii stále prítomná modlitba za „tých, čo spravujú a ochraňujú našu krajinu“, ktorá v starších cirkevno-slovanských liturgických knižkách má ešte podobu „za nášho cisára“.

Tichý dialóg

No ale späť do aktuálneho „diania“ nášho popisu liturgie. Ľud ešte dospievava Cherubínsku pieseň, kňaz sa vo svätyni pomodlil v tichosti dve modlitby (venovali sme sa im naposledy) a keby bol prítomný diakon, nasledovalo by niečo veľmi krásne. Preto vždy rád slávim liturgiu s diakonom, ak sa to dá, pretože v tejto chvíli prichádza k tichému dialógu medzi kňazom a diakonom.

Kňaz sa modlí za svoje očistenie, podáva diakonovi kadidelnicu a so sklonenou hlavou mu hovorí: „Spomeň ma, brat a spoluslúžiteľ.“ Diakon mu odpovedá: „Nech sa na tvoje kňazstvo rozpomenie Pán Boh vo svojom kráľovstve.“ Kňaz znova opakuje, akoby ešte naliehavejšie: „Modli sa za mňa, spoluslúžiteľ môj.“ Vtedy diakon skloní hlavu, držiak orár tromi prstami pravej ruky, a ukazujúc na kňaza mu hovorí, čo sa bude diať: „Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatôni!“

Obraz vtelenia Slova

Pred očami máme obraz Zvestovania Panne Márii. Rovnako v utajenosti a skrytosti sa odohral tento rozhovor aj medzi archanjelom Gabrielom a tou, ktorá má dať telo Božiemu Synovi. V skrytosti sa odohráva aj medzi diakonom a slúžiacim kňazom, keď kňaz sa akoby chvejúc v tej obrovskej bázni poznania, čo sa skrže neho udeje, obracia na diakona - sťaby na zvestujúceho anjela, nech ho ochraňuje svojim príhovorom.

Diakon, vediac, že kňaz je povolanejší do tejto úlohy, sám prosí o modlitbu: „Spomeň ma, vладыka.“ Kňaz ho žehná slovami: „Pán Boh nech na teba ustavične pamätá vo svojom kráľovstve teraz i vždýky i na veky vekov.“ Diakon: „Amen.“

Diakon pobozká kňazovi žehnajúcu ruku a odchádza na svoje miesto, pred ikostas, a začína sa ďalšia ekténia.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Jediný slovenský misionár v Tanzánii

Misionár Peter Majerník pôsobí v Tanzánii od roku 2013. Po príchode do Tanzánie nelenil, ale vyhrnul si rukávy a realizoval veľa úspešných projektov. V súčasnosti má svoju farnosť v dedinke Sukamahela.

„Prišiel som na miesto, ktoré je veľmi chudobné po všetkých stránkach. Je tu veľmi sucho, nepršalo tu už deväť mesiacov - a to znamená hlad. Ľudia počas sucha nie sú naučení pracovať, zvlášť mládež. Skoro všetci odchádzajú za lepším životom do mesta; zato výroba lacného alkoholu a jeho užívanie prevláda. Bieda je tu aj po stránke náboženskej - slabá viera, chabé znalosti, veľmi málo ľudí chodí do kostola. No pomaličky sa počet zvyšuje.

Na nedeľných svätých omšiach som začal s tematickými kázňami o sviatostiach, pretože vysoké percento párov nie je zosobášených, muži majú viacero žien, o rodiny sa veľmi nestarajú. Matky majú deti s rôznymi partnermi. Ich snom je Európa, ale emigrovať do Európy si môžu dovoliť len tí najbohatší,“ hovorí otec Peter.

Stavba pastoračného centra

S farníkmi ukončili stavbu kostola a stavajú pastoračné centrum. Vyrývali studňu s hĺbkou 153 metrov. Kamenný oltár vyrezali z kameňa, ktorý sa nachádza v susednej dedine. Pri fare vybudovali malé jazierko a domček s krmivom a vodou pre vtáčiky, ktoré v období sucha bez pomoci nemajú šancu prežiť. Stavba pastoračného centra však napreduje pomaly kvôli nedostatku finančných prostriedkov. Otec Peter spolu s farníkmi buduje v horách 3 km dlhú križovú cestu. Je to namáhavá práca, betónujú schody až na vrchol hory, kde bude Golgota - križ 10 m vysoký.

Podpora vzdelania

S láskou sa venuje najmä deťom a mladým. Oni ho majú tiež veľmi radi. Dve deti poslal na 2-mesačný kurz angličtiny, aby mohli navštevovať súkromnú strednú školu. Chcú byť lekármi. Ich štúdium

financuje dobrodinec zo Slovenska. Niekoľkým mladým ženám umožnil vyučiť sa za krajčírky. Dobrodinci zo Slovenska financovali zakúpenie šijacích strojov - nie elektrických, ale na nožný pohon, aké sa u nás používali v minulosti. Jeho cieľom je, aby mladí získali remeselné zručnosti a vedeli si zabezpečiť živobytie aj v období sucha.

Otec Peter je pre Tanzániu požehnaním. O jeho činnosti sa budete môcť dozvedieť viac, pretože je od 14. mája do 12. júla na Slovensku. Veríme, že prijme naše pozvanie a navštívi aj našu farnosť.

Ak by ste chceli podporiť misionársku prácu Petra Majerníka, môžete mu napísať na e-mailovú adresu: majpetermaj@gmail.com alebo poštovú adresu: Peter Majerník, Sukamahela, P. O. Box 276, Manyoni, Tanzánia, Afrika. Číslo účtu Petra Majerníka: SK 02 0900 0000 0004 4004 8227.

Text: Elena Cagaňová,
členka Klubu priateľov misií
Foto: archív Petra Majerníka

Novinky z piaristickej školy

Účelové cvičenie sekundánov

Dňa 4. mája žiaci sekundy absolvovali účelové cvičenie v prírode. V Mestskom parku Prievidza si vysvetlili zásady bezpečného zakladania ohňa v prírode a zopakovali si tiež prvú pomoc pri popáleninách. Čas si spestrili hrami loptových hier, tancovaním a opekačkou.

Druhá svetová vojna v múzeu

V piatok 12. mája 2023 žiaci 9. A triedy navštívili Hornonitrianske múzeum. V tento deň sa v múzeu konal DOD pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí.

Z pestrej ponuky podujatí si vybrali výstavu *Suterén zla*, ktorá mala práve 12. mája derniéru. V autentických priestoroch niekdajšieho väzenia prievidzského gestapa si prezreli výstavu venovanú obetiam vojnových zločinov v Prievidzi a okolí.

Prostredníctvom pútavého výkladu, multimediálnej prezentácie a zachovaných hmotných pamiatok mali možnosť spoznať dramatické osudy mužov z odboja, ktorí boli v týchto pivničných priestoroch v posledných dňoch 2. svetovej vojny nacistami väznení, mučení a odsúdení na smrť. Deviatci si priamo na mieste činu cez príbehy o hrdinstve a krutosti rozšírili poznatky z histórie a viac si uvedomili, že hrôzy vojny zasiahli aj miestne obyvateľstvo.

Rytieri v 21. storočí

Aj napriek nie veľmi priaznivému počasiu sa siedmci vybrali v utorok 16. mája 2023 na dejepisnú exkurziu. Ich kroky viedli najskôr do Parku miniatúr v Podolí, kde mali možnosť vidieť takmer stovku miniatúr rôznych slovenských hradov, kostolov, rozhľadní či rodných domov našich osobností.

Bola medzi nimi umiestnená aj miniatúra hradu Beckov v jeho niekdajšej podobe.

Sekundáni v Mestskom parku Prievidza

„Suterén zla“ v Hornonitrianskom múzeu

Rytiersky turnaj na hrade Beckov

A práve na tento hrad v jeho súčasnej podobe - čiže ako na zrúcaninu - viedli kroky účastníkov exkurzie ďalej. Nešli však len na obyčajnú prehliadku; čakal ich tu „Rytiersky turnaj“. Rozdelení do dvoch skupín si vyskúšali tvorbu stredovekého erbu, boj s mečmi, narábanie s kolbou či lukom a šípmi. Na záver bol preverený aj ich dôvtip a schopnosť podeliť sa s ostatnými.

Na zdravie!

V stredu 17. mája navštívili študenti piaristického osemročného i štvorročného gymnázia v rámci chemickej exkurzie slovenský pivovar Urpiner v Banskej Bystrici. Študenti prešli celou firmou a na vlastné oči videli, ako sa vyrába tento populárny nápoj Slovákov.

KOŽAZ

Počas maturitného týždňa absolvovali študenti vyššieho gymnázia tzv. „KOŽAZ“ (Kurz ochrany života a zdravia). V prvý deň ich čakal výstup na vyhlídku nad neďalekou dedinou Bystričany.

Počas druhého maturitného dňa sa vybrali na cykloprechádzku z Lesoparku do Nedožier-Brezian. Z nich sa vybrali cez mierny kopček na úpätie lúky. Čakala tu na nich zaslúžená odmena - zjazd do malebnej dedinky Malá Čausa, počas ktorého súťažili s vetrom o závod. A potom prišla najlepšia časť programu. A tým bola jazda cez bahnom pokrytý lesopark.

Počas stredy mali študenti na programe návštevu hasičskej zbrojnice v Prievidzi. Mohli tu vidieť ústredné riadenie, kuchynku, šatňu a garáž. Absolvovali tiež prednášku o jednotlivých motorových vozidlách hasičského zboru.

Pripravil: Mário Orság
Foto: archív školy

Návšteva Parku miniatúr v Podolí

Chemická exkurzia v pivovare Urpiner

Cykloprechádzka počas maturitného týždňa

...tri otázky pre Ľuboša Kováča, správcu Piaristickej nadácie

Reholi piaristov na Slovensku v jej zámeroch výrazne pomáha aj Piaristická nadácia. Vznikla pred 3 rokmi a podarilo sa jej naplniť už viacero cieľov. Viac o nej nám prezradí jej správca Ľuboš Kováč.

1 Čo je Piaristická nadácia? Čo je jej úlohou?

Piaristická nadácia vznikla v roku 2020 pri Reholi piaristov na Slovensku, ktorá je jej zakladateľskou organizáciou. Hlavným cieľom nadácie je finančná a materiálno-technická podpora vzdelávacích inštitúcií na Slovensku, predovšetkým piaristických škôl. Ďalším z cieľov je podpora zachovania duchovných hodnôt a obnova cirkevných kultúrnych pamiatok.

2 Nedávno oslávila Piaristická nadácia svoje 3. narodeniny. Aké významné veci sa jej počas troch rokov existencie podarili?

Nadáciu sme zakladali s ambíciou podpory piaristických diel. Hneď po založení zastavila alebo spomalila väčšinu aktivít pandémie spojená s covidom-19. Som rád, že aj napriek ťažkým okolnostiam sa nám podarilo založiť a rozbehnúť nadačné fondy pre jednotlivé piaristické školy.

Okrem práce na Slovensku sa snažíme viesť žiakov k rozvoju spolupráce, k budovaniu partnerstiev a k solidarite. Prostredníctvom nášho nadačného fondu *Ad Mundum* sa nám podarilo zorganizovať pôstne zbierky Svetlo pre Venezuelu v roku 2021 a Kvapku pre Senegal v roku 2022.

V oblasti zachovania kultúrneho dedičstva sme založili nadačný fond *NUMERI*, ktorý využitím moderných informačných technológií pomáha pri získavaní finančných zdrojov na obnovu kultúrnych pamiatok. Táto pomoc spočíva v zapožičiavaní darovacích POS terminálov pre kostoly, ktoré tak môžu priniesť modernejšie formy podpory od návštevníkov či turistov v daných chrámoch.

Teší nás, že aj nadačné fondy škôl sa zapájajú do pomoci najmä v rozvojových programoch pre žiakov a učiteľov, ale aj humanitárnej a sociálnej pomoci pre žiakov piaristických škôl či ich rovesníkov z Ukrajiny, ktorých školy za posledné obdobie prijali.

Viac o všetkých našich doterajších aktivitách sa môžu čitatelia dočítať na našej webovej stránke www.piaristickanadacia.sk alebo na našich profiloch na sociálnych sieťach.

Odovzdávanie výťažku zbierky Svetlo pre Venezuelu pátrovi Carlovi Gil i Saguerovi, SchP (vpravo)

Oslava 3. narodenín Piaristickej nadácie

3 Aké plány má Piaristická nadácia do budúcnosti?

Plány sú veľké, ale uvedomujeme si aj svoje personálne možnosti. Radi by sme rozvinuli spoluprácu nadačných fondov jednotlivých piaristických škôl, našli nových partnerov pre naše školy a spoločne pracovali na rozvoji a premene škôl.

Ďalším z veľkých cieľov je vytvorenie *Klubu darcov* pre všetkých, ktorým záleží na piaristickom poslaní a chcú sa stať podporovateľmi činnosti piaristov na Slovensku.

V najbližšom období by sme v spolupráci s reholou piaristov radi dopomohli piaristickým školám k vyformovaniu *Alumni klubu* - klubu absolventov, ktorý by mala zastrešiť práve Piaristická nadácia.

Nech už sú naše plány akékoľvek, vždy sa budeme snažiť cez verejnoprospešnú činnosť našej nadácie pomáhať piaristom pri naplňaní ich charizmy, ktorú im zveril sv. Jozef Kalazanský pred vyše 400 rokmi.

Pripravila: Petra Humajová, Foto: archív Ľuboša Kováča

Provinciálna kapitula Rehole piaristov zvolila nové vedenie

V dňoch 1. - 2. mája 2023 Provinciálna kapitula Rehole piaristov na Slovensku zvolila nové vedenie provincie. Za pátra provinciála bol zvolený P. Stanislav Bujdák, SchP, aktuálne pôsobiaci v Trenčíne. Za asistenta pre rehoľný život bol zvolený P. Marek Kotras, SchP, aktuálne v nitrianskej komunite a za asistenta pre službu bol zvolený P. Juraj Ďurnek, SchP, z komunity Prievidza.

Počas prvého dňa predniesli riaditelia piaristických škôl správu o činnosti a naplňaní nového smerovania škôl - Víziu piaristických škôl. Vedenie jednotlivých škôl úzko spolupracuje na inováciách v spôsobe výučby a zameriava sa na mentoring učiteľov. Piaristi chcú, aby boli školy vedené v jednom spoločnom duchu s ohľadom na ich aktuálne potreby.

Riaditeľka Rehoľného školského úradu piaristov Anežka Kútiková vyslovila spokojnosť so systematickou prácou s vedeniami škôl a s koordinátormi mikropojektov, ktoré prinášajú reálne zmeny. Ide napríklad o adaptačné stretnutia budúcich prvákov pred začiatkom školského roka, účasť na mentoringovom programe Premeny školy zvnútra od organizácie LEAF a stretnutia s partnermi a podporovateľmi škôl.

Kapitula schválila pokračovanie v inovatívnom smerovaní piaristických škôl a rozhodla aj o finančnej a materiálnej podpore tohto smerovania. Významným prvkom kapituly bola intenzívna práca v skupinách, ktorá podľa synodálneho

P. Juraj Ďurnek, SchP, P. Stanislav Bujdák, SchP
P. Marek Kotras, SchP (zľava)

procesu riešila otázky rehoľného života, služby a tiež pastorácie povolání.

Predseda tretieho rádu piaristov - Piaristickej fraternity na Slovensku - Miroslav Kotora kapitulné zhromaždenie informoval, že členovia sa pripravujú na skladanie večných sľubov a začali sa angažovať pri pastorácii rodičov a rodín.

Andrej Kmotorka
(Prevzaté z TK KBS)

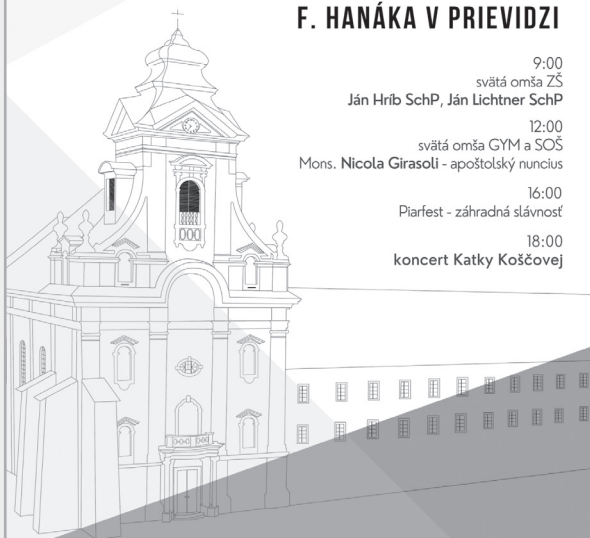

9. JÚN
2023

30. VÝROČIE

PIARISTICKEJ SPOJENEJ ŠKOLY
F. HANÁKA V PRIEVIDZI

f piaristi.pd.sk o piaristica_skola_pd d piaristica_skola_pd www.piaristi-pd.sk

9:00

svätá omša ZŠ

Ján Hríb SchP, Ján Lichtner SchP

12:00

svätá omša GYM a SOŠ

Mons. Nicola Girasoli - apoštolský nuncijs

16:00

Piarfest - záhradná slávnosť

18:00

koncert Katky Koščovej

Mládežnícky zbor farnosti Prievidza-mesto

Spievame počas mládežníckej svätej omše v soboty o 16:30 a počas adorácie po nej.

Pozývame nových ľudí medzi nás:

- Návrik každú sobotu o 15:30 vo farskom centre (v budove fary).
- Nemusíte mať hudobné vzdelanie ani poznať noty.
- Privítame nielen spevákov, ale aj hudobníkov.
- Stačí prísť na návrik.

V prípade otázok oslovte Maťku Humajovú (milá usmievavá dirigentka), pána kaplána Paliho Škovráňku, zvukára Michala, niektorého člena zboru alebo nám napíšte správu na FB Farnosť Prievidza-mesto.

**Spievame PRE RADOSŤ
– Pánu Bohu, ľuďom i sebe.**

DENNÝ DETSKÝ TÁBOR

VOLANIE DO NEBA

PRE DETI
OD 6 DO 13 ROKOV

DÁTUM
17.-21.7.2023

PRÍSPEVOK NA DEŇ
7 EUR ZA DIEŤA

KONTAKT
0907 619 760

denny.tabor.pd@gmail.com

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

iuventa

ZKSM
SLOVENSKÝ KATOLICKÝ
SPOLČENSTVO MLÁDEŽI

Tento projekt bol podporený z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 – 2020“, ktorá administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

Farnosť Prievidza-mesto
pripravuje

Letný detský tábor

pre deti od 7 do 13 rokov

Suma: 200 €

Dátum: 23.07.–29.07.2023

Kde: Kostoľany pod Tribečom

Registrácia :

tabor.farapd.sk

Toto podujatie bolo podporené z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Programy pre mládež na roky 2014 – 2021, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IUVENTA

ZKSM
SLOVENSKÝ KATOLICKÝ
SPOLČENSTVO MLÁDEŽI

NIVEA

ĎAKUJEME AJ VŠETkým ANONYMným SPONZOROM.

Budem šťastná, keď budem môcť do života pripraviť ďalšie deti

„Deti sa najviac naučia, keď majú radi svojho učiteľa a cítia, že aj ich učiteľ ich má rád.“ S týmito slovami kanadského psychológa Gordona Neufielda by súhlasil asi každý jeden žiak, ktorý prešiel rukami pani učiteľky prievidskej piaristickej školy Márie Mačuhovej. Smiech, láska, dobrá nálada, prirodzený rešpekt a oveľa viac sú veci, ktoré ju charakterizovali odjakživa.

▪ **Čo vás motivovalo stať sa učiteľkou?**
Už od malička som snívala o tom, že budem učiteľkou. Máme to tak trochu aj v rodine. Mamina a jej sestra sú učiteľky, moje tri sesternice sú učiteľky - a my so sestrou sme tiež učiteľky. Asi to tak Pán Boh chcel.

▪ **Prečo ste sa rozhodli učiť na nižšom stupni základnej školy a nie na strednej alebo na vysokej škole?**

Moja maminka bola učiteľkou a neskôr aj pani riaditeľkou v materskej škole. Často som za ňou do tohto prostredia chodievala. Tu som nadobudla vzťah k malým deťom. Keďže som rada kreslila, maľovala, športovala, spievala v zbore, chodievala na recitačné súťaže a aj v škole mi to išlo veľmi dobre, vybrala som si štúdium na Strednej pedagogickej škole v Prešove. Na školu sa robili aj talentové skúšky, čo v tej dobe vôbec nebolo ľahké. Ale zvládla som to a boli to moje najkrajšie štyri študentské roky. Učitelia tam boli veľmi prísni, ale s odstupom času viem, že práve oni mi dali najväčšie benefity do môjho budúceho učiteľského povolania.

Po maturite som sa rozhodla v štúdiu pokračovať ďalej. Počas štúdia na vysokej škole som sa utvrdila v tom, že chcem učiť deti na 1. stupni ZŠ. Dodnes si myslím, že toto moje rozhodnutie bolo správne a nemenila by som ho za nič na svete.

▪ **Ako si spomínate na učiteľské začiatky v Piaristickej spojenej škole Františka Hanáka v Prievidzi?**

Po vyštudovaní vysokej školy v Bratislave sme s manželom odišli do Levíc, kde som ako učiteľka začínala. Vyhlídal si ma pán riaditeľ športovej základnej školy zameraanej na basketbal, kde som okrem učenia aj trénovala najmenšie deti.

Sem, do Prievidze, sme chodievali na návštevy k manželovým rodičom. Každá nedeľa bola spojená so svätou omšou u piaristov. Neskôr, keď sa mi narodila dcéra Danka, sme začali navštevovať detskú sv. omšu, kde som spoznala pátra Jána Lichtnera. Očaril ma jeho prístup k deťom, jeho piesne a rozprávky, ktoré pre ne vymýšľal. Páčilo sa mi, že tento veľký (postavou aj duchom) človek má stále dušu dieťaťa. Povedala som si, že ak sa presťahujeme do Prievidze, chcem učiť na tejto škole. A Pán Boh ma vypočul. V roku 1996 sme sa presťahovali do Prievidze, podala som si žiadosť do našej „čarovnej školičky“ a školský rok 1997/1998 bol mojím prvým u piaristov. Bolo to úžasné! Malá škola, v tej dobe úplne iná ako ostatné, s inými prioritami, prístupom. Bolo nás tu máličko, mali sme veľmi otvorené vzťahy, všetci sme si navzájom pomáhali, tešili sme sa zo všetkého, čo sa nám podarilo. Páčili sa mi spoločné duchovné obnovy,

turistické výlety rodín, televízny školský okruh a jeho každomesačné vysielanie. A tiež prístup a nadšenie rodičov pri ďalšom zvelaďovaní školy. Škola sa rozvíjala aj vďaka nim.

▪ **Piaristická spojená škola Františka Hanáka v Prievdzi oslavuje svoje tridsiate narodeniny. Čo to pre vás ako učiteľku, ktorá v nej učí takmer od začiatku, znamená?** Veľa. Uvedomujem si, že som dostala veľký dar. Ale tiež to, koľko rokov už prešlo a že starnem. (Smiech.) Som rada, že sme ako škola tolko rokov vydržali. Teším sa tiež z toho, že škola rastie a naďalej sa rozvíja. Posúvame sa ďalej a ďalej. Je tu stále viac a viac žiakov, učiteľov, rodičov... Teším sa, že to, čo tu pred tridsiatimi rokmi zasadil páter Ján Lichtner, prekvitá; že ďalší pátri a my, učiteľia, toto Božie dielo zvelaďujeme - a že je to tu iné ako na bežných školách. Je tu všade prítomný Boh a aj zakladateľ rehole piaristov, sv. Jozef Kalazanský.

▪ **Ako sa snažíte vytvoriť príjemnú učebnú atmosféru na hodinách a podporiť žiakov, aby svoj potenciál rozvinuli naplno?** V prvom rade sa snažím „svoje“ deti vždy milovať. Hovorím si, že na malú chvíľu mi ich zveril Boh a ich rodičia a snažím sa im byť „druhou“ mamou. Samozrejme, každý má svoju maminu, ale ja sa snažím byť „školskou maminou“. No a potom je vtipné (ale páči sa mi to), keď ma niekedy deti v škole volajú „mama“. Snažím sa byť milujúcou, no aj prísnou školskou maminou, ktorá ich vedie nielen cestou vzdelania, ale aj cestou výchovy. Rada ich vystískam, poláskam, keď to potrebujú, vypočujem, keď majú nejaké bolesti, ale aj im úprimne poviem, keď sa mi niečo v ich správaní nepáči.

▪ **Aké sú vaše prístupy k učeniu a aké metódy používate na motiváciu žiakov?** V priebehu mojej učiteľskej praxe sa spôsob vyučovania zmenil. V minulosti bol štýl učenia taký, že učiteľka učivo vysvetľovala, žiaci ju počúvali, robili si nejaké cvičenia, ale svet sa mení. Teraz je to

otvorenejšie, lebo chceme dať priestor žiakom. Existujú „hravejšie“, objavujúcejšie metódy; k dispozícii máme rôzne manipulatívne pomôcky (napríklad na matematiku). Ja sa napríklad snažím s deťmi veľa kresliť, aby deti vnímali nové veci viacerými zmyslami. Vytváram si tiež vlastné pracovné listy aj interaktívne cvičenia, ktoré využívam v škole, ale zdieľam ich aj na rôznych učiteľských a rodičovských portáloch. Samozrejme, vždy je lepšie, keď v triede vládne príjemná a radostná atmosféra, keď sa deti neboja urobiť chybu a následne na ňu prísť.

Mojimi obľúbenými aktivitami sú tematické dni, čo znamená, že keď nás s deťmi zaujme nejaká oblasť na určitom predmete, tak si pripravím zhrňujúce vyučovanie na danú tému na celý deň. Tento rok nás veľmi nadchli rímske čísla na matematike, čo deti veľmi bavilo. A tak sme sa na jeden deň obliekli ako Rimania a hrali sme sa, že sme rímski vzdelanci. Keď sme preberali dejiny Slovenska, premenili sme sa na historické osobnosti a učili sme sa, ako danú osobnosť odprezentovať.

Najnovšie mojich štvrtákov veľmi bavia v rámci matematiky Escape Rooms. Pripravím si pre deti 5 - 6 logických úloh, ktoré deti musia vyriešiť v priebehu vyučovacej hodiny. Pracujú v tímoch, za správne vyriešenie úlohu dostávajú jeden z kľúčov. Na konci sa tímy spoja, dajú získané kľúče dokopy a hľadajú šifru na odomknutie triedy a vždy ich čaká aj nejaká sladká odmena. Je úžasné byť s nimi v triede a sledovať, čo ste do nich v prvé roky zasiali a čo na konci našej spoločnej cesty dokážu. Ako vedľa spolupracovať, hľadať spoločne riešenia, diskutovať a nehádať sa. Je to pre mňa skvelý pocit a mám z nich obrovskú radosť.

▪ **Ako sa snažíte vytvoriť rovnováhu v triede medzi učením a zábavou?**

Vždy je dobré, ak na vyučovaní nie je všetko vážne. Treba doň vložiť trošku humoru a radosti. Samozrejme, sú aj momenty, keď musíme byť vážni a nie rozbláznení. To aj moje deti vedia a musia mať dané

hranice v rámci vyučovania. Sú aktivity, keď pracujú v skupinách a musia spolu komunikovať, takže v týchto chvíľach pracujeme v miernom šume - u nás v triede si hovoríme, že „pracujeme v kaviarenskom tichu“, aby sme sa navzájom nevyrušovali. Na druhej strane sú aktivity, pri ktorých deti vedia, že musia byť absolútne koncentrované - pri vysvetľovaní nového učiva, pri písomkách, diktátoch.

▪ **V čom sa zmenili žiaci v priebehu rokov?** Sú hlučnejší a sú živší, menej rešpektujú dospelých, čiže aj s tým sa musíme naučiť pracovať. Ale vo všeobecnosti sú deti stále deti a možnože sa ani tak veľmi nezmenili. Len my, pani učiteľky, starneme, tak to viac vnímame. (Smiech.) Najlepšie je, keď sú deti veselé, šťastné a vyrastajú v milujúcej rodine. No a v škole je úžasné, keď dokážeme vytvoriť „školskú rodinu“

- správny rešpektujúci kolektív, kde sa máme navzájom radi, dokážeme si navzájom pomáhať, odpúšťať a tolerovať si aj menšie nedostatky.

▪ **Aké sú vaše plány na Piaristickej spoločnej škole Františka Hanáka v Prievidzi do budúcnosti?**

Ak Pán Boh dá, túžim byť aj naďalej súčasťou tejto „zbožnej“ školy. Verím, že ešte nejaký čas budem jej prínosom a budem mať možnosť učiť a vzdelávať ďalšie deti. Človek sa stále posúva ďalej a ja verím, že na mňa čaká ešte veľa nových vecí, ktoré sa naučím a potom odovzdám „mojim“ deťom. Budem šťastná, keď si ma tu ešte nejaký čas „nechajú“ a ja dám krídla ďalším deťom na cestu životom.

Máριο Orság

Foto: archív Márie Mačuhovej

Mária Mačuhová sa narodila 9. augusta 1970 v Prešove v milujúcej rodine. Má mladšiu sestru Martinu. Už vyše 30 rokov je manželkou úžasného manžela Daniela, mamou skvelých detí - Daniely a Filipa. Študovala na Strednej pedagogickej škole v Prešove a na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. V mladosti - do 26 rokov - vrcholovo hrávala basketbal. Rada pláva, kreslí, maľuje, vypeká koláčiky a vytvára interaktívne cvičenia pre svoje „školské“ deti.

Neváhaj a pod' za mnou!

Ulicami mesta sa prechádzal mladík, ktorý mal srdce rozpoltené medzi dievča a kňazské povolanie. Čakalo ho rozhodnutie. Začal mať obavy, a tak sa zastavil v Kostole San José de Flores. Rozhodol sa, že pôjde na spoveď.

„Pri tejto spovedi sa so mnou stalo niečo zvláštne. Neviem, čo to bolo, ale zmenilo mi to život, povedal by som, že ma to prekvapilo... Šlo o prekvapenie a úžas zo stretnutia. Uvedomil som si, že na mňa čakajú. Presne takáto je náboženská skúsenosť - ide o šok z toho, že sa pristihnete pri niekom, kto na vás čaká. Od tej chvíle až doteraz je pre mňa Boh tým, kto vás hľadá ako prvý.“

Dar povolania

Takto vyjadril skúsenosť svojho povolania pápež František. Spomenul som si na toto vyjadrenie, keď som si prečítal slová evanjelia: „Keď odtiaľ Ježiš odišiel, videl na mýtnici sedieť človeka menom Matúša a povedal mu: ‚Pod' za mnou!‘ On vstal a išiel za ním.“ (Mt 9,9)

Na nádhernom Caravaggiovom obraze o tejto udalosti je znázornený Ježišov pohľad ako zväzok svetla, ktorý vyvoláva v Matúšovi údiv. Vstáva od stola práve v okamihu, keď počíta peniaze. Dvíha sa v túžbe prísť ku Kristovi a nasledovať ho. Matúšovo rozhodnutie nie je jednoduché. A zároveň je aj prekvapivé. Ako vyberač daní patrí do skupiny ľudí, ktorými sa opovrhne a sú považovaní za spojencov pohanského okupanta, čiže za nečistých. No Ježiš mu aj tak povie: „Pod' za mnou.“ Slovo a pohľad sú princípom stvorenia: „Povedal a videl, že je to dobré.“ (porov. Gn 1). A aj pri povolaní Matúša sa stávajú princípom obnoveného stvorenia, obnoveného človeka. Podobne tiež apoštola Pavla, keď sa blížil k Damas-ku, zalialo svetlo z neba. Padol na zem a počul hlas, ktorý mu hovoril: „Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?“ (porov. Sk 9,3-4). Od toho okamihu sa Pavol stáva verným a vytrvalým hlásateľom evanjelia

a novým človekom, ktorý plne patrí Kristovi: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus.“ (Gal 2,20)

Všetky tieto myšlienky nás privádzajú k tomu, aby sme slová „pod' za mnou“ vnímali ako rozhodnutie nasledovať Ježiša, ktorý sa stáva zmyslom nášho nového života. Ježiš nám dáva dar stať sa synmi a dcérami Otca i jeho bratmi a sestrami.

Otázka a odpoveď

Čo slúži ku cti Matúšovi, je skutočnosť, že nebol zahľadený do seba, ale pozeral sa na Ježiša. Preto mal silu vstať a ísť za ním, ako sa to usiloval vyjadriť aj Caravaggio. Slovo vstať označuje zdvihnutie sa z miesta či prebudenie sa a je aj súčasťou slovného spojenia „vstať z mŕtvych“. Odpovedať na Ježišove slová tým, že „vstaneme“, znamená jednoducho prejsť zo smrti do života. To je definitívny zázrak, ktorý v človeku obnovuje jeho synovskú dôstojnosť.

Táto synovská dôstojnosť je zakotvená v tom, že Boh ma hľadá. On ma hľadá ako prvý. Môžeme povedať, že Boh ma láskyplne prosí, aby som šiel za ním, aby som sa konečne prebudil zo spánku sebeckta a vykročil cestou za Ježišom. Nikto ma nemôže povolať miesto neho, on ma vždy oslovuje ako prvý.

Ježišova otázka a naša odpoveď sú dva základné prvky našej viery. Z nich vyplýva, že nik ma nemôže povolať namiesto neho a nikto nemôže odpovedať namiesto mňa. Ježiš sa nám cez toto povolanie usiluje dať na vedomie, že mu na prvom mieste ide o to, aby bol s nami. My sa zas máme usilovať o to, aby sme boli s ním. Druhí nám môžu pomôcť alebo pôsobiť ako sprostredkovatelia, no viera sa odohráva bez nich. Ide tu o priamy vzťah

medzi nami a ním. Samotné ohlasovanie nás musí priviesť k stretnutiu s Ježišom.

Čo je viera

Viera teda neznamená iba veriť, že existuje Boh. Je to vzťah, ktorý si utváram s Ježišom ako mojím Pánom. Prvou motiváciou v tomto vzťahu má byť pre nás Ježišova láska, ktorú sme prijali, skúsenosť toho, že nás zachránil - čo nás pohýňa, aby sme ho čoraz viac milovali. Preto potrebujeme prosieť každý deň, žiadať si jeho milosť, aby jeho láska otvorila naše studené srdce a vyburcovala náš vlačný a povrchný život.

Keď sa pred neho postavíme s otvoreným srdcom a dovoľíme mu, aby nás kontemplotoval, spoznáme ten pohľad lásky, ktorý objavil Natanael v deň, keď k nemu prišiel Ježiš a povedal: „Videl som ťa, keď si bol pod figovníkom.“ (porov. Jn 1, 48) Aké dobré je stáť pred krížom alebo kľáčať pred Oltárnou sviatosťou a jednoducho byť pred jeho očami! Ako nám len dobre robí, keď mu dovoľíme, aby sa vrátil a dotkol našej existencie, aby nás poslal zvestovať jeho nový život! To, čo nasleduje, je v podstate v slovách „čo sme videli a počuli,[to] zvestujeme“ (1 Jn 1, 3).

Najlepšia motivácia na to, aby sme sa rozhodli zvestovať evanjelium, je kontemplotovať ho s láskou, zastaviť sa na jeho stránkach a čítať ho srdcom. Ak k nemu pristupujeme takýmto spôsobom, jeho krása nás udiví a vždy znova nadchne. Preto je naliehavé opätovne objaviť kontemplatívneho ducha, ktorý nám každý deň nanovo umožní spoznať, že máme k dispozícii dobro, ktoré nás robí ľudskejšími a pomáha nám žiť nový život. Niet nič lepšieho, čo by sme mohli odovzdať druhým. (Porov. Evangelii Gaudium b. 264.)

Vykročíme do tohto dobrodružstva s Kristom, aj keď nám to niekedy spôsobuje šok. Staňme sa hlásateľmi jeho lásky.

Hovorme ľuďom: „Boh ťa hľadá; Boh ťa miluje; Bohu na tebe záleží; Boh túži byť v tvojej blízkosti!“ Majme odvahu prijať tieto slová do svojho života, aby sme to vedeli následne sprostredkovať iným, ktorí na to čakajú. Staňme sa tým „zväzkom svetla“, ktoré iných núti vstať a vykročiť za Kristom. Uverme tomu, že Ježiš nás neustále hľadá a pozýva, aby sme v jeho prítomnosti prežívali nádherné chvíle lásky, ktorú nám ukazuje. Láska, ktorá jediná môže všetko zachrániť, nad všetkým zvíťaziť, ktorá dokáže všetko zmeniť. Veď slová „neváhaj a pod' za mnou“ hovorí denne Ježiš i nám.

Text: Jozef Repko

Foto: Mária Melicherčíková

Generálna svätá spoveď

Čo je generálna svätá spoveď? Je to spoveď z celého života, od samého detstva až po súčasnosť, prípadne spoveď z veľkej časti života. Nie je to svätá spoveď, ktorú by sme absolvovali bežne, prijíma sa skôr výnimočne.

Kedy je odporúčané vykonať si generálnu svätú spoveď?

Je to najmä vtedy, aj je potrebné napraviť predošlé zlé spovede. Ak si uvedomíme, že sme celý život žili v akomsi sebaklame, je potrebné to napraviť, lebo dovtedy akoby sme sa ani nespovedali. Ak sme zatajili nejakú závažnú skutočnosť alebo sme svoje hriechy nelutovali, klamali sme tak samých seba i Ducha Svätého. Žili sme svätokrádežne - a to treba skutočne oľutovať.

Páter Zamkovský hovorí: „Kresťania, ktorí si uvedomia, že mali neplatné spovede, prídu na generálnu svätú spoveď preto, lebo svoje zlyhania vidia v inom svetle, ako keď sa z nich spovedali pred rokmi. Zdá sa im, že hriechy zaobalili alebo nespovedali všetko a teraz sa to v nich znova ozýva, lebo nepocitujú pokoj. Často priznajú, že ich spovede a ľútosť boli povrchné a formálne.“

Najčastejšie sa však generálna svätá spoveď udeľuje vtedy, keď niekto mení svoj životný stav - vstupuje do kňazského či zasväteného života, do manželstva, plánuje ísť na nebezpečnú cestu, má smrteľnú chorobu, alebo sa zúčastnil misii vo svojej farnosti.

Praktické a dôležité rady

Skôr, ako pristúpime ku generálnej svätej spovedi, je dobré poradiť sa so spovedníkom, či je takáto spoveď užitočná a potrebná. Tiež je potrebné dohodnúť si na ňu so spovedníkom čas. Nie je vhodné vykonávať si ju v čase hromadnej spovede, keď na sviatosť zmierenia čaká veľké množstvo penitentov, ale ani v prvopiatkový týždeň či pred významnejšími cirkevnými sviatkami (Všetkých svätých, hodová slávnosť, Vianoce, Veľká noc...). Treba si

na to vyhladiť „voľnejší čas“.

„Vo sviatosti zmierenia nie sú najdôležitejšie naše hriechy,“ hovorí opäť páter Zamkovský. „Pozornosť by sme mali upriamiť na Otca, ktorý vybehol synovi naproti, nedal mu dopovedať všetky pripravené reči, ale svojím objatím ho uzdravoval. Keď verím, že mám hriechy odpustené a žijem v pokoji s Bohom, nemusím ísť na generálnu spoveď. Myslím si, že to prežíva veľa veriacich, ktorí možno o nej ani veľmi neuvažujú.“

Podľa katechéz pripravených na fare
zostavil Pavol Škovránek, kaplán
Foto: Štefan Kollár

Pán prehovára ku každému z nás

Výraz „Pod' za mnou!“ sa určite mnohým spája práve s povolaním k zasvätenému životu či s povolaním ku kňazstvu. Na otázku môjho povolania sa mnohokrát pýtajú aj naši študenti či mladí ľudia, s ktorými sa stretávam. Rád sa preto s vami o svoje svedectvo podelím aj na stránkach nášho časopisu.

Na začiatku by som rád povedal, že som nikdy nad povolaním k zasvätenému životu či kňazstvu neuvažoval. Nie že by som nebol veriaci alebo nemal Pána Boha rád aj v detstve a dospievaní, avšak akosi som nikdy nemal pocit, že by som mohol byť na takúto službu vhodný.

Radosť z viery

Zlom v mojom hľadaní Pána nastal v maturitnom ročníku, keď som sa začal sústreďovať viac na školu a učenie. Odrazu, po tom, ako som prestal s nezmyselným zabíjaním času pri počítačových hrách, mi napriek učeniu ostávalo pomerne veľa „prázdneho“ času. A tak keď ma v jednu nedeľu brat zavolať na spoločenstvo k piaristom, rád som sa pridala.

To, čo ma prekvapilo na živote spoločenstva, bola radosť z viery. Naše spoločenstvo vtedy viedol páter Juraj a v skupinke mladých som zažil veľa zábavy, smiechu, ale aj hlbokých rozhovorov a spontánnosti v modlitbe. V tomto období sa mi nakoniec podarilo spraviť prijímačky na vysokú školu, čo som tiež pripisoval modlitbám spoločenstva.

Výzvu „Pod' za mnou!“ som po prvýkrát pocítil v lete, po tom, ako som zmaturoval a bol som prijatý na vysokú školu. Boli to prvé záchvevy a premýšľania o tom, ako by to vyzeralo, keby som daroval svoj život Bohu.

Priateľstvo s Bohom

Čo ma na tom najviac lákalo, to bola túžba po priateľstve s Bohom. Túžil som byť blízkym priateľom Boha, poznať ho, počúvať ho, vnímať, čo hovorí a potom to odovzdávať ľuďom. Nemôžem povedať, že by som počul nejaké slová z neba. Avšak táto túžba po blízkosti a priateľstve

s Bohom bola taká silná, až som mal pocit, že to už nie je len niečo zo mňa.

Pán ma počas nasledujúcich mesiacov volal cez túžbu srdca. Bolo to vo februári ďalšieho kalendárneho roka, keď som sa definitívne rozhodol povedať Bohu svoje „áno“. K tomuto povolaniu výrazne prispeli duchovné obnovy, ktoré naše spoločenstvo začalo robiť pre študentov školy, pretože som na nich zažil pravú piaristickú misiu.

Taktiež k môjmu povolaniu dopomohla skutočnosť, že som počas roka v Bratislave býval u saleziánov, kde som sa zúčastňoval niektorých častí ich programu. Výrazný podiel na celom procese mal aj páter Juraj, keďže som obdivoval jeho blízky vzťah s Duchom Svätým.

Myslím si, že Pán prehovára ku každému z nás. Výzvy „Pod' za mnou!“ mávajú rôzne podoby. V mojom prípade sa tieto slová vynorili vo forme silnej vnútornej túžby po hlbokom priateľstve s Ježišom. V tejto túžbe sa snažím kráčať doteraz.

Text: Matúš Palaj, SchP

Foto: Peter Melicherčík

7.

časť

Krása ženskej duše

Ženám sa zvykne vyčítať, že sú nestále, premenlivé. V porovnaní s mužmi, ktorých charakterizuje pevná stálosť, by sa však malo skôr hovoriť o ich vnútornej dynamike.

Celá bytosť ženy je nastavená na dve spomínané hnutia: na prijímanie a dávanie. V oboch je majsterkou. Zaiste ju tento pohyb robí krehkejšou ako muža, preto sa potrebuje o neho oprieť. No aj vedomie vlastnej slabosti sa stáva jej prednosťou - robí ju bližšou malým a bezbranným.

Byť ženou

To, čím ste vy, ženy, výnimočné, je práve schopnosť vytvárať vzťahy, prinášať domov a to kdekoľvek sme. Nie náhodou ste také súcitné a empatické. Nie náhodou ste také zraniteľné a citlivé. Ste totiž ochrankyňami dobra a života. Je to vaša výsada, vaša genialita, ako zdôrazňoval pápež Ján Pavol II.

Žena sa sústreďí na to podstatné, na to vnútorné, na to zásadné a dôležité. Nemusí sa iba vydať, aby naplnila zmysel svojej existencie. Ale musí sa darovať. To, čo má žena robiť je - byť ženou. Ak chce byť skutočne šťastná a naplniť svoje poslanie, nesmie sa spreneveriť svojmu určeniu, nesmie lacno zapredať svoje veľké túžby.

Paradox krásy

Muž rád hovorí o kráse, ktorá má moc šetrne pohnúť jeho vnútrom. No za tým býva sotva badateľné hľadanie naplňujúcich emócií. Žena má ku kráse a k citom bližšie. Stáva sa krásnou, ak je sama sebou, ak je rada ženou. Ak sa má rada zrelou láskou a primerane sa o seba stará. Možno to pôsobí ako kliše, ktorému sa nedá prísť na koreň. No všetko krásne vzniká z kroka na krok. Aj nádherná katedrála bola najprv hromadou skál a piesku, kým sa niekto odvážne nepustil do jej budovania.

Biblia zvyčajne nerozlišuje medzi etickým a estetickým rozmerom krásy: podľa nej sú zrastené. Ak hovorí o krásnych pramatkách, dajme tomu o Rácheli, tak vyzdvihuje nielen jej krásnu postavu a tvár, ale aj iskru v očiach. A keďže oči sú oknami do duše, naznačuje tým bohatstvo jej vnútra.

Paradox a neha krásy je v jej krehkosti. Ako opakuje pápež František, najkrajším Božím stvorením je žena. I jej krása čím je jemnejšia, tým býva krehkejšia. Ženu robí krásnou nielen radosť zo života a nasadenie pre život, ale aj prijímanie a nosenie bolesti. Opravdivá žena vie, že nový život nepríde bez bolesti, preto ju prijíma, vie s ňou žiť. Žena vie so svojou ochotou čakať, nieť bolesť v sebe a dávať jej zmysel. Nezaobchádza s bolesťou ako s odpadom, ale recykluje ju na niečo vzácne. Intuitívne cíti, že každé utrpenie má svoj zmysel, ktorý treba objaviť.

Drahé ženy, nestrácajte čas! Bud'te verné svojej ženskej náture a nikdy sa nehanbite za to, že ste krehké. Nikdy sa neospravedlňujte za svoje slzy a nepovažujte sa za menejcenné len preto, že potrebujete nehu. Ženy, vy ste oveľa viac! Bud'te láskou, bud'te krásou, bud'te zblížením pre tento svet. Nech už ste v akomkoľvek veku. Nech už ste premárnili väčšinu svojho života. Nech vás postretlo všeličo ťažké, prečo si dnes už neveríte a strácate nádej - to je jedno. Hlavne bud'te, aké ste.

Miroslav Turanský

Sme stvorení pre nebo

Na súkromnej púti vo Fatime v máji tohto roku sme mali šťastie stretnúť pútnikov z Rožňavskej diecézy spolu s otcom biskupom Stanislavom Stolárikom. Spoločne sme prešli zastaveniami križovej cesty po miestach, kde chodili Fatimské deti. Navštívili sme aj dedinku Aljustrel, z ktorej pochádzali Lucia, František a Hyacinta. Stoja tu ešte pôvodné domčeky, v ktorých deti bývali. Bol to veľmi požehnaný čas.

Niektoré myšlienky otca biskupa Stanislava Stolárika:

Fatimské poslanstvo - potreba modlitby a pokánia, prinášanie obiet za obrátenie hriešnikov, aby duše nepadali do zatratenia, do pekla, ktoré Panna Mária ukázala trom Fatimským deťom, je stále aktuálne. Miliómy pútnikov, ktorí ročne navštívia Fatimu a nespočetné množstvo miest na svete, kde sa žije Fatimské poslanstvo a verí sa odkazu Márie z Fatimy, svedčia o tom, že ľudia veria, že Panna Mária nás prišla varovať, aby sme sa zachránili a spolupracovali na záchrane mnohých. Fatima, miesto, kam Ježiš poslal svoju Mamu Pannu Máriu, aby varovala svoje deti a ukázala im cestu záchranu, je centrom záchranu sveta.

Otec biskup Stolárik zdôrazňuje, že „sme stvorení pre nebo, naša vlasť je v nebesiach. Žijeme na zemi, ale všetko máme robiť tak, aby sme prišli do neba. Aj celé naše životné putovanie by sa malo niesť práve v tomto duchu...“

Pripomína slová pápeža Benedikta XVI., že Fatimské poslanstvo treba žiť, lebo vždy je treba sa modliť, prosiť za obrátenie hriešnikov, za duše v očistci, podporovať Svätého Otca v jeho službe a žiť v zjednotení s Cirkvou.

Modlime sa ako Fatimské deti:

Fatimská modlitba

Ó Ježišu, odpusť nám naše hriechy, zachráň nás od pekelného ohňa, prived' do neba všetky duše, najmä tie, ktoré najviac potrebujú tvoje milosrdenstvo.

Modlitba o milosť

Ó, môj Bože, verím v Teba, klaniam sa Ti,

dúfam v Teba a milujem Ťa. Prosím o odpustenie pre tých, ktorí neveria v Teba, nekľanujú sa Ti, nedúfajú v Teba a nemilujú Ťa.

Modlitba anjela

Najsvätejšia Trojica, Otec, Syn a Duch Svätý, s hlbokou úctou sa Ti klaniam a obetujem Ti Najsvätejšie Telo, Krv, Dušu a Božstvo nášho Pána Ježiša Krista prítomného vo všetkých svätostánkoch sveta, na odprosenie všetkých urážok, ktoré sa Ti dostávajú. Prosím Ťa, obráť úbohých hriešnikov, pre nekonečné zásluhy jeho Najsvätejšieho Srdca a na orodovanie Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Amen.

Modlitba k ucteniu Eucharistie

Najsvätejšia Trojica, zbožňujem Ťa! Môj Bože, môj Bože, milujem Ťa v Najsvätejšej sviatosti.

Modlitba obetovania

O, Ježišu, toto je z lásky k Tebe, za obrátenie hriešnikov a na nápravu hriechov vykonaných proti Máriinmu Nepoškvrnenému Srdcu.

Elena Cagaňová

Vnímaš/počuješ Božie pozvanie? Do čoho t'a Boh povoláva?

- **Filip (18 r.):** „Počujem Božie pozvanie každý deň. Pozýva ma do nových vecí stále. A stále ma formuje.“
- **Dušan (39 r.):** „Snažím sa. A vlastne celý život je o tom, aby som sa snažil počúvať Božie volanie a podľa počutého aj žiť. Povoláva ma k dobru, to je prvé a základné.“
- **Annamária (33 r.):** „Snažím sa vnímať Božie pozvania, nie som si však istá, či sa mi ich darí rozoznať, počúvať a nasledovať. Niekedy sú jasné, ale inokedy veľmi diskkrétne. Vo všeobecnosti sa mi snažia ukázať cestu, ktorú nasledovať, alebo sa zo mňa snažia spraviť lepšieho človeka a pravidelne ma pozývajú prekonať sa. A vždy ma Boh povoláva do absolútnej dôvery v jeho moc, že má všetko vo svojich rukách a pod kontrolou.“
- **Martin (30 r.):** „Myslím, že áno - a k veľa veciam. Asi nevymenujem úplne všetky, ale medzi hlavné patrí byť bližšie k nemu, viac ho spoznávať, pomáhať bližným, byť lepším a menej hriešnym každý deň.“
- **Dominika (32 r.):** „Niekedy mám problém rozlišovať Božie pozvanie/volanie od vlastných túžob, predstáv. No zdá sa mi, že Božie volanie je dlhodobé, stabilné, aj keď mu niekedy odolávame. V súčasnosti mám pocit, že ma volá, aby som bola viac s ním, lebo sa mi veľmi nedarí nájsť si čas pre neho pri mojich malých deťoch.“
- **Michal (30 r.):** „Áno, vnímam, a práve v poslednom čase celkom významne. Vnímam pozvanie do toho, aby som bol s ním, aby som s ním trávil čas a aby som sa so všetkým obracal na neho. Aby som mu dôveroval a aby som sa spoliehal na neho.“
- **Mária (38 r.):** „Mňa povoláva do služby v našej farnosti, napriek tomu, že som skôr introvertka, ale dáva mi aj silu prekonávať to.“
- **Irenka (69 r.):** „Celý život sa riadim Božím vnuknutím. Boh ma pozýva do služby byť dobrou matkou mojim štyrom deťom. Pozval ma byť tešiteľkou jeho Božského srdca a tiež do služby starým a chorým ľuďom.“
- **Renka (72 r.):** „Mňa si Pán pozval do služby lásky k deťom v povolaní učiteľky.“
- **Mária (74 r.):** „Pán ma pozýva pomáhať starším ľuďom okolo seba, byť dobrou dcérou Pána Ježiša a Panny Márie. Venoval mi veľa lásky.“
- **Alenka (76 r.):** „Aby som sa pripravila. Očakávam, Hospodine, teba. Modlím sa: „Panne Ježišu Kriste, zmiluj sa nado mnou hriešnou.“
- **Zuzana (49 r.):** „Všetko, čo robím dobre, je pozvanie Božie. To, čo robím zle, je moja vôľa, nie Božia. Je to ľudské a omylné. Až neskôr na to prídem.“
- **Hana (74 r.):** „Vo svojom živote som nie vždy konala podľa Božieho pozvania. Teraz ma Pán pozýva do úprimnej modlitby odprosovať, požehnávať a milovať Božou láskou, milovať Pannu Máriu a kajať sa.“

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagánová

Púpavy v betónových a asfaltových puklinách

Jar plnou silou rozhodla po krajine svoje voňavé, zelené siete, aby do nich nenápadne polapila okoloidúcich ľudí, ktorí sa možno predsa len na chvíľu zastavia, aby vdýchli do seba ľahulinkú lahodnú vôňu rozkvitnutých stromov.

Priznávam... Neodolala som ani ja. Prerušila som svoj ranný beh a zastala som pod kvitnúcimi jablňami popri chodníku. Rukou som si pritiahla k nosu kvetmi obsypanú halúzku, privrela som oči a zhlboka som vdýchla do seba tú neopakovateľnú éterickú ingredienciu všetkých jabloní na svete. Stala som sa aj ja na sekundu voňavou jablňou. „Japonci majú svoje sakury, my máme svoje jablone!“ pomyslela som si.

Zaujalo ma však aj niečo iné. Popri asfaltovej ceste, tesne pri kamenných obrubníkoch či v chodníkových betónových puklinách, sa na svetlo Božie v týchto dňoch derú púpavy a iné zelené rastlinky. Na rozdiel od ich rovesničok na lúčkach nemajú nôžky - koreňky - ukotvené v kyprej, mäkulinkej zemi. Silou-mocou sa držia betónu a asfaltu. A predsa rastú a kvitnú s takou razanciou, až je to obdivuhodné - napriek sťaženým životným podmienkam na miestach, kde nie je žiadna priateľná šanca vyrásť, nieto ešte zakvitnúť. V mojich očiach je to taký malý prírodný zázrak.

Čo ich tak húževnato drží pri živote, aj keď im chýba komfort čiernej zemej periny? Je

to nepochybne dážď a slnko. Tieto dva základné prírodné faktory v úzkej spolupráci sú zárukou, že púpavy žijú a prežijú, a tak splnia svoje odveké púpavovské poslanie. Dážď ich zavlažuje, slnko zas svojou energiou napomáha rastu. Vystačia si s málom, ktoré ale nakoniec vôbec nie je málom! Je všetkým, čo potrebujú pre život púpavy.

Dovolím si tvrdiť, že svojou húževnatosťou a životnou silou majú tieto púpavy v sebe čosi viac než ich spomínané rovesničky púpavy na lúčkach. Prijali svoj údel a prispôbili sa svojim životným neľahkým podmienkam. Odhodlane bojujú každý deň o svoje miesto pod slnkom a to ich obdivuhodne zocelilo. Ich púpavové telo zmohutnelo - zosilnelo. Nerastie síce do výšok... Ale aj ich žltá a zelená farba je o poznanie výraznejšia.

Svojou nezlomnosťou mi tak trochu pripomenuli vzácneho nenápadného človeka, ktorý napriek strádaniu a nepohode nerezignuje, nenadáva, ale kvitne a teší sa zo života tak, akoby bol zasadený v tej najjemnejšej rašeline.

Veronika Hoffmannová

Pravda v divadle z kreslenej rozprávky

Predstavenie divadla pri farnosti - pozvali nás tam sestry, čo s nami študujú. Nepopieram, že hlavnou motiváciou tam ísť bola zdvorilosť. Všetko bolo naplánované, čakali sme pri aute na posledných dvoch spolubratov.

Jeden z nich si však spomenul na detail, na ktorý sme všetci zabudli - opýtať sa predstavených, či môžeme ísť. A tak píše, že nemôžeme. Už som písal jednej zo sestier, že nakoniec nebudeme môcť prísť, vtom ma ale prerušil telefonát od druhého brata, ktorého diplomatické schopnosti docielili povolenie v rekordne krátkom čase.

Intermezzo vyplnené jazykovým okienkom Neprišli sme neskoro, rad na lístky bol ešte dlhý. Hľadisko sa zaplnilo nad svoje možnosti a my sme celkom zázračne našli voľné miesta. Uvádzač nám prezradil, na čo sme to vlastne prišli. Hra bola nacvičená už pred dvoma rokmi, ale pre covid musela na svoje uvedenie čakať a čakať, až sa teraz dočkala. Išlo o adaptáciu Disneyho klasiky - Kráska a zvieratá.

Taliani sú veľmi divadelný národ. Myslím, že v iných krajinách je rozdiel medzi spôsobom, ako sa niečo deje na javisku a ako v bežnom živote, oveľa väčší. Po každej scéne sa tlieskalo. Chýba mi v slovenčine ekvivalentný výraz pre spettacolo. Bratia Česi musia prísť na pomoc, aby som vám mohol priblížiť to, čo nie je výstižne vyjadrené slovom predstavenie.

Spektákl (z lat. spectaculum - jevišťa, divadlo) znamená pôvodne podívaná. Uživa sa dnes väčšinou pejoratívne pro něco, co se vystavuje na odiv, co je nápadné, efektní a přitažlivé, a přitom předstírané, nepravdivé.

Krásny gýč

Táto definícia celkom dobre opisuje môj divácky dojem. Minimálne do prvej tretiny predstavenia by som azda napísal, že je úplne výstižná. Teraz mi však z nej už vypadli posledné dva prívlastky. Bolo to

efektné, bolo to farebné, bolo to krikľavé, bolo to typicky divadelne/taliansky (ne) vtipné, ale bolo v tom aj čosi, pre čo by bolo nepravdou napísať, že to bolo predstierané a nepravdivé. Čo to bolo? Čosi nepredstierané a pravdivé! Skutočný príbeh lásky, ktorý si veľmi elegantne poslušil celou tou neskutočnou maškarádou.

Je už počet znakov na uzavretie recenzie, ktorá by sa teraz mala len začať, preto z toho bohatstva symbolov a obrazov vyberiem len jeden obzvlášť žiarivý a Pán Boh vie, odkiaľ taký známy... Zvieratá kľáčú zdryené. Nechalo odísť Krásku - tú, ktorá v ňom prebudila život, aby mohla pomôcť svojmu otcovi v nebezpečí. S ňou nechal odísť aj nádej na zlomenie kliatby, čo ho - kedysi na pohľad pekného mladíka - zmenila na monštrum. Pre lásku sa vzdal lásky a je ešte prázdnejší, než keď ju stretol.

To nebola posledná scéna. Na konci spektaklu som nepredstierané aplaudoval.

Peter Pikulík, OFMConv
Foto: www.people.com

Boží priatelia (Slovenské martyrológium)

Táto kniha ma najskôr zaujala názvom - *Boží priatelia (Slovenské martyrológium)*. Následne ma zaujala tiež tým, že autorom je Viliam Judák. Biskup Judák ako erudovaný cirkevný historik je zárukou kvality. No a nakoniec zvedavosť prebudilo prelistovanie knihy, v ktorej sa nachádza 50 príbehov osobností slovenských kresťanov. Známych i menej známych, určite však inšpiratívnych.

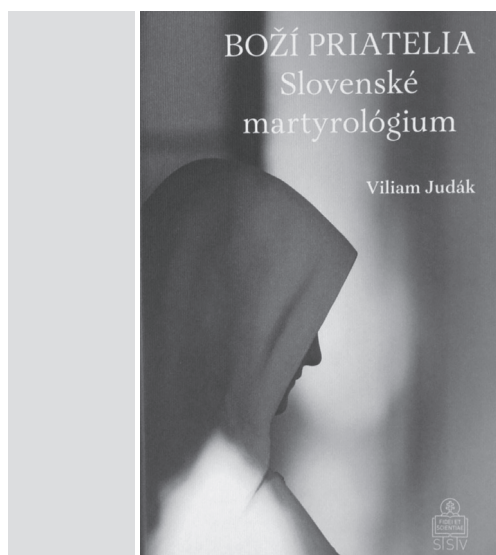
„Naším zámerom je stále lepšie spoznávať vlastné dejiny, aby sme sa mohli aj v našich zložitých časoch povzbudiť príbehmi ľudí, ktorí nám vo svojom prežívaní viery a vernosti Katolíckej cirkvi môžu byť príkladom...“ Aj tieto slová zaznievajú v predhovore knihy *Boží priatelia (Slovenské martyrológium)*, ktorú vydal Spolok svätého Vojtecha v roku 2016.

Niečo o knihe

Kniha čitateľovi na 630 stranách prináša životné príbehy a svedectvá mučeníkov a vyznávačov viery z minulosti našej krajiny. Začína príbehom sv. Cyrila a Metoda, ktorých autor nazval „hviezdy jasné nášho národa“. Pokračuje príbehom „syna tatranskej zeme“ - sv. Gorazda. Určite ste už počuli aj o niektorých ďalších svätých, ktorých tam nájdeme - sv. Andrej Svorad a Beňadik, sv. Bystrík, sv. Alžbeta Bratislavská, sv. Imrich, sv. Košíckí mučeníci či Žofia Bosniaková.

V chronologickom poradí - smerom k súčasnosti - autor približuje životy ďalších mužov i žien. Z tých známejších spomeňme napr. Annu Kolesárovú, Zdenku Schellingovú, Petra Pavla Gojdiča, Titusa Zemana, Vendelína Javorku, Vasiľa Hopka, Jána Chryzostoma Korca. Ale napr. aj osobnosť lekára Pavla Straussa.

To, čo ma zaujalo najviac, sú však rozprávania o kresťanských svedectvách menej (mediálne) známych ľudí. Viete, kto boli Juraj Čepeláni, bl. Terézia Demjanovičová, František Munk, Andrej Alojz Chmel, Benjamín Martinský, Mária Tencerová? Alebo Mária Futejová (FMA), ktorá prežívala „svätosť každodenného života v svojom závoji“? Možno ste ju pred pár rokmi stretli niekde na ulici či vo vlaku... Ide totiž o príbeh ženy, ktorá nie je svedkom kresťanského dávnoveku, ale modernej súčasnosti.

Pre Prievidžanov je zaujímavý možno fakt, že jeden z hrdinov knihy - biskup Eduard Nécsey - študoval na miestnom piaristickom gymnáziu.

Autorov štýl písania je odborný i duchovne hlboký, jazyk vedca strieda s úvahami kňaza. Pri každej osobnosti spomína jej prínosy pre cirkev i fakty, ktoré môžu inšpirovať aj náš duchovný život. U niektorých opisovaných uvádza na konci i modlitbu k danej osobnosti. Viliam Judák napísal dielo bez nároku na honorár.

Juraj Bačišin

Stal sa kňazom pre robotníkov

Blahoslavený Adolf Kolping

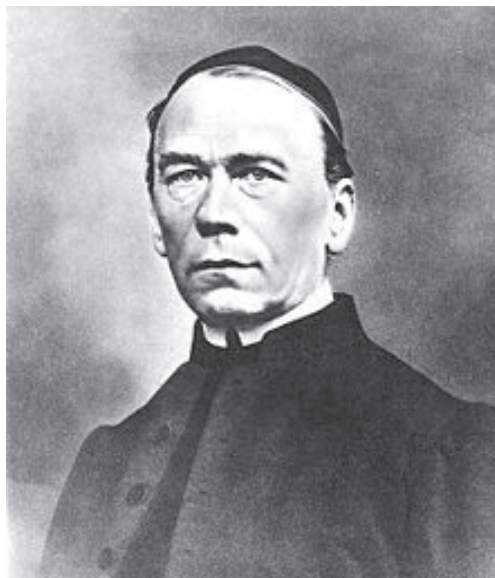
Pán Boh mu dal najskôr zakúsiť život robotníka, až potom ho povolal za kňaza. Bola to užitočná skúsenosť. Adolf Kolping z nej čerpal po celý svoj život. Stal sa priekopníkom v postoji Cirkvi k problémom robotníckej triedy a predchodcom veľkých pápežských spoločenských encyklík *Rerum novarum* (1891) a *Centesimus Annus* (1991).

Adolf Kolping sa narodil 8. decembra 1813 v nemeckom mestečku Kerpen neďaleko Kolína nad Rýnom ako štvrté dieťa miestneho pastiera Petra a jeho manželky Anny. Po skončení základnej školy sa vyučil za obuvníka a vybral sa na vandrovkú. Pracoval u rôznych majstrov v okolí Kolína a neskôr sa zamestnal v jednej z kolínskych manufaktúr. Práve tu spoznal ťažký osud veľkého množstva mladých remeselníkov, ktorí žili vo veľkej morálnej i materiálnej biede. Pohnutý ich osudom, rozhodol sa zanechať svoje remeslo a stať sa kňazom.

Slovom i písmom

Adolf mal už 24 rokov, keď začal študovať na Marzellovom gymnáziu v Kolíne nad Rýnom. Býval často chorý a mal aj finančné ťažkosti, ktoré riešil tým, že si privyrábal opravou obuvi. Napriek slabému zdraviu a častému vymeškávaniu zmaturoval s výborným prospechom a začal študovať teológiu v Mníchove. Neskôr sa vzdelával aj na univerzite v Bonne a v roku 1844 vstúpil do arcibiskupského kňazského seminára v Kolíne nad Rýnom. Za kňaza bol vysvätený v roku 1845.

Pôsobiť začal ako kaplán a katechéta na gymnáziu vo Wuppertali-Elberfelfe. Keďže veľmi dobre poznal svet robotníkov, pokúsil sa do ich sveta preniknúť prostredníctvom kázni, na ktoré sa svedomito pripravoval. Čoskoro sa stal vo farnosti známym rečníkom. Vstúpil do katolíckeho spolku mladých tovarišov a zakrátko sa stal jeho predsedom. Továriši ho hneď vnímali ako človeka, ktorý im rozumie.

Dar slova, ktorý Adolf dostal, využíval aj ako novinár. Svoje myšlienky dokázal formulovať jednoducho a zrozumiteľne. Vždy však vravieval, že iba „čínorodá láska lieči všetky rany, prázdne slová prehľbujú bôľ“. Táto myšlienka sa stala aj mottom prvej z Kolpingových publikácií. Napísal ich viacero. Jeho cieľom pri písaní bolo vždy objaviť v človeku dobro a upevniť v ňom vieru.

Robotnícke spolky

V roku 1849 bol Adolf Kolping preložený do Kolína nad Rýnom. Založil tu Katolícky tovarišský spolok, ktorý sa neskôr stal centrom mnohých tovarišských spolkov vznikajúcich v Európe i Amerike. Pre členov tohto spolku slúžil Adolf v nedele a prikázané sviatky osobitné sv. omše v minoritskom kostole, centrálnom

mieste všetkých robotníckych spolkov. Do novovznikajúcich spolkov vyberal tých najschopnejších kňazov, lebo vycítil, že myšlienky Marxa a jeho prívržencov sa pre pracujúcu mládež stávajú čoraz väčším nebezpečenstvom.

Od robotníkov žiadal, aby boli veriacimi kresťanmi, dobrými pracovníkmi, starostlivými ochrancami rodín a zodpovednými občanmi. Snažil sa kresťanov zbaviť apatie a pripomenúť im ich zodpovednosť za svet. Za najdôležitejšiu pre každého považoval dobrú rodinu. Hovoril, že ak rodina zostane zdravá, možno počítať s uzdravením každej chorej spoločnosti, ale ak zdravá nie je, celá spoločnosť je vo vážnom nebezpečenstve. Hovoril tiež, že „Cirkev nemôže vycúvať zo sféry spoločenských problémov; musí vojsť do života a zbaviť sa strachu z boja“.

Adolf Kolping zomrel po dlhšej chorobe 4. decembra 1865 v Kolíne nad Rýnom. Jeden z najhorlivejších kňazov tej doby mal v čase odchodu do večnosti iba 52 rokov, zanechal však po sebe dielo, ktoré pretrvalo dodnes. Pápež Ján Pavol II. ho blahorečil v roku 1991. Pri tej príležitosti zdôraznil i tieto Kolpingove slová: „Nesmieme zamykať svoje kresťanstvo do múrov kostolov, izieb chorých či do rodinného kruhu. Treba ho vnieť do sveta.“ Adolfovi Kolpingovi sa to podarilo znamenite.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podtejski: Sol' zeme a svetlo sveta 3

Foto: www.en.wikipedia.org

Vysviacka v Nitre dňa 13.6.1998

Blaženie

Dňa 13. júna 2023 si páter Ján Hrib, SchP, ktorý v našom meste pôsobil 24 rokov, pripomenie **25. výročie kňazskej vysviacky**. S vďakou za dar jeho kňazstva mu u Pána vyprosujeme dostatok síl a milostí aj do jeho terajšej služby v Nitre.

Veriaci z Prievidze

S učiteľským zborom v Prievidzi v roku 2021

Ahojte kamaráti!

Tento týždeň ste oslávili Deň detí a zároveň začal posledný mesiac tohto školského roka. Určite sa tešíte, že čoskviľa budete mať prázdniny. Pôjdete do tábora, k rodine a podobne... Isto máte nejaké plány.

Nebeský Otec má tiež pre každého z nás jedinečný plán. Každý deň nás pripravuje na veľkú úlohu, aby sme dokázali splniť cieľ nášho života. „Pod' za mnou!“ Pán Ježiš to hovorí každému z nás.

Keď pôjdeme po ceste, ktorou nás vedie on, nikdy neminieme cieľ. Ísť za ním znamená počúvať a riadiť sa jeho slovom, milovať ako on, odpúšťať ako on, pomáhať ako on a vydržať aj ťažké veci ako on! Prajem vám veľa síl a trpezlivosti na úspešné ukončenie školského roka!

Vaša Evka

- 1.6. Sviatok Pána Ježiša Krista, najvyššieho a večného kňaza
- 4.6. Slávnosť Najsvätejšej Trojice
- 8.6. Sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi
- 16.6. Sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho
- 17.6. Nepoškvrnené srdce preblahoslavenej Panny Márie
- 18.6. Deň otcov
- 29.6. Svätých Petra a Pavla
- 30.6. Vysvedčenie

„Drahý Ježišu, ja sám svojou silou nedokážem robiť ťažké veci. Pomôž mi, aby som vždy pamätal na to, že môžem prísť k tebe a posilniť sa modlitbou. Pomôž mi, aby som sa nikdy nebál povedať ti všetko a aby som pamätal na to, že ty si tu vždy pre mňa!“

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

K R Í Ž O V K A

Výrok významného učenca Blaisa Pascala: „Čím je človek rozumnejší a lepší, tým viac dob-
rého (dokončenie v tajničke).“

Pomôcky: kľag, ZKR, Atoderm, kadet, satirik	Úplne cez, naprieč	Zvíťaz v bitke nad niekým	Hriešna, proti Božiemu slovu	Krém na atopickú pleť	Doslovne uvedený výrok		Osobitné nadanie, schopnosť	Známa slovenská hudobná skupina	Prúd, pribeh rieky	Len, jedine	Veľký, slávnostný oheň	Chorobná citlivosť na niečo (peľ, roztोče)
Uprac, poodkladaj						Šnúra na luku						
Točí, otáča						Hliníková kuchynská fólia						
Hlasný zmiech						Vábite, mámite						
1. časť tajničky						Značka pre angličtinu Určíte, samozrejme			Kontinen- tálna hokejová liga	Regionálny rychlík Aha, hľa		
	Patriaci Ivete Jemná hornina na pláži							Prírodné syridlo Vyhlo (sa), ustúpilo				
Fosfor (chemická značka)		100 m ² pôdy Makačka, ťažká robota			Mašľa, viazačka Spojka						Rímska 1 Kto je pod ochranou niekoho	
Inteligentný dizajn			Zajatie kráľa v šachu Mylný názor, omyl				Hektoliter (značka)			Vápnik (značka) Stmieva sa		
Znak rodu alebo obce				Ohodnotila, určila cenu	Značka energie Dcéry súrodencov		Rímska číslica 50 Rýp, rýľuj		EČV Žiaru nad Hronom Zákon o kon- -kurze a reš.			2. časť tajničky
Rybársky vlasce						Rozdrob, rozmeľ						
Látka na omotanie nohy v obuvi						Ytrium (značka) Ženské meno 15. 12.		Vládca kráľovstva EČV okresu Brezno				
Žiaci vojenskej školy							Otvára dvere či ťažkú ... Európska komisia					
	Slovenský zväz záhradkárov	Zlučovacia spojka v záporných vetách	Nedôveruj Tamtým smerom						Až, keďže Kameňolom			
Autor posmešnej básne, posmešník								Povraz Draslík (značka)				
Odborník, kto sa vyzná							Kto kosí Značka jednotky Kelvin					
Ročné obdobie					Podmieňo- vací spojka			Drobný súvislý mäkký porast				

Tajnička osemsmierky z minulého čísla znie: „svojej nedeli dušu.“

Prípravila Mária Suríková

Farská kronika od 29. apríla do 27. mája 2023

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Filip Vážny
Mathias Kajo
Lucas Fabián
Anna Vrtáková
Dominik Duchoň
Tomáš Korec
Linda Javorčeková
Dušan Chriňák
Matej Tínes

Manželstvo uzavreli:

Juraj Bojnanský - Nikola Šírová
Filip Sekan - Natália Jelačičová
Ivan Daumer - Veronika Bullová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Anna Cagáňová, 84 r.
Elena Mellová, 72 r.
Stanislav Marko, 86 r.
Valéria Stejskalová, 93 r.
Peter Urban, 75 r.
Ján Adamec, 76 r.
Jozef Mesároš, 80 r.
Gizela Lettrichová, 63 r.
Elena Kamodyová, 84 r.
Marta Lapšanská, 84 r.
Vladimír Matiaš, 78 r.
Antónia Lahká, 84 r.
Arpád Magyar, 86 r.
Helena Kajanová, 85 r.
Ružena Privalincová, 81 r.
Eva Vidová, 82 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie

*Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo
citíte povolanie akokoľvek inak pomáhať far-
skému časopisu Bartolomej, budeme radi,
keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: bartolomej@farapd.sk*

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori:
Jozef Repko, Pavol Škovránek,
Jozef Durkot, Elena Cagáňová,
Anna Gálová, Štefan Kollár,
Mária Melicherčíková, Mário Orság,
Mária Pytlová, Eva Trepáčová,
Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 2, 3, 35, 36 - Mária Melicherčí-
ková
str. 27 - Silvia Kobelová

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Prvé sväté prijímanie, farský kostol v Prievidzi - 13. mája 2023 (57 detí)

Prvé sväté prijímanie, farský kostol v Prievidzi - 14. mája 2023 (32 detí)

